

Klimat-och näringslivsdepartementet
Enheten för näringsliv, innovation och marknader
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss av promemorian om uppgiftsskyldighet för vissa stödåtgärder

Sammanfattning

Upphandlingsmyndigheten tillstyrker förslaget till ändring i lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler (statsstödslagen).

Upphandlingsmyndighetens yttrande berör främst de konsekvenser som registreringsskyldigheten kan förväntas medföra, som inte adresserats i promemorian. De kan huvudsakligen och i korthet sammanfattas enligt följande. Med ett publikt register istället för många interna register synliggörs behovet av att alla aktörer förstår regelverket på samma sätt. Det kommer innebära viktiga förändringar jämfört med nuvarande tillämpning av de minimis-reglerna. Det innebär också att de minimis-tillämpningen kommer skilja sig från andra statsstödsrättsliga rapporteringsskyldigheter. Konsekvensen av otydlighet och felaktig tillämpning kan bli återkrav riktade mot stödmottagare som aldrig haft för avsikt att bryta mot reglerna, men som vid ett återkrav i värsta fall riskerar obestånd. För att tillämpningen ska bli förutsebar och rättssäker behövs ytterligare nationell vägledning.

Upphandlingsmyndigheten efterlyser därför en kompletterande analys av rättsverkan och möjligheten till överprövning av registreringen för de juridiska personer vars möjligheter till de minimis-stöd utsläcks genom samma registrering, trots att de inte ansökt om det aktuella stödet utan berörs på grund av att de innefattas av definitionen för ett enda företag¹. Upphandlingsmyndigheten anser att det kan behövas såväl förtydliganden genom lag, förordning eller föreskrift som särskild vägledning om hur

¹ Artikel 2 punkten 2 läst tillsammans med undantagen i inledningens punkt 5 i Europeiska kommissionens förordning (EU) [2023/2831](#)

Ert datum:
2025-02-07Datum:
2025-03-21Er ref:
KN2025/00011Diarienummer:
UHM-2025-0012

regelverket ska tillämpas i praktiken, men att detta delvis beror på hur Europeiska kommissionen eller Sverige utformar den tekniska lösningen för det centrala registret.

Upphandlingsmyndigheten anser att det finns ett tydligt behov av att höja kunskapsnivån rörande tillämpningen om systemet med ett centralt register ska kunna fungera. Orsaken till det är de tillämpningsproblem och oklara ansvarsfrågor som Upphandlingsmyndigheten belyser i detta yttrande. Mot bakgrund av dessa tillämpningssvårigheter ifrågasätter Upphandlingsmyndigheten påståendet i promemorian konsekvensutredning om att de nya registreringsskyldigheterna kan genomföras utan särskilda informationsinsatser.

1. Inledning

Upphandlingsmyndigheten yttrar sig utifrån uppdraget att ge vägledning i statsstödsfrågor till kommuner och regioner. Bland de många frågor som ställs till Upphandlingsmyndigheten finns en stor mängd frågor om tillämpningen av Europeiska kommissionens förordningar (EU) 2023/2831 och 2023/2832 om stöd av mindre betydelse och deras föregångare.

1.1 Bakgrund till det remitterade förslaget

1.1.1 De minimis-förordningarna

Europeiska kommissionens de minimis-förordningar² undantar stöd med lägre värde från förbudet mot att lämna statsstöd. De fyra nu gällande de minimis-förordningarna har förändrats under de senaste åren. Förändringarna innebär i huvudsak att större stödbelopp kan lämnas enligt dessa regelverk samt att stödbeslut enligt dessa regelverk senast den 1 januari 2026 ska offentliggöras via en central webbplats.

Upphandlingsmyndigheten har vid flera tillfällen lämnat synpunkter på kommissionens förslag till de förändringar av de minimis-förordningarna som nu har genomförts.³ Upphandlingsmyndigheten har då påtalat många av de problem som kommer att aktualiseras från årsskiftet 2026. Vare sig den nu aktuella promemorian eller kommissionens regelverk hanterar dessa frågeställningar.

1.1.2 Den föreslagna lagändringen

I promemorian föreslås att stödgivarens nuvarande skyldighet att lämna uppgifter för offentliggörande och rapportering av stödåtgärden kompletteras med en skyldighet att även lämna uppgifter för registrering av stödåtgärden. Lagändringen innebär i princip ett förtydligande av att myndigheter som lämnar företagsstöd enligt den allmänna de minimis-förordningen och SGEI-de minimis-förordningen från den 1 januari 2026 ska

² Europeiska kommissionens förordningar (EU) nr [1408/2013](#), [717/2014](#), [2023/2831](#) och [2023/2832](#)

³ Yttrande den 8 juli 2022, N2022/01526 (UHM-2022-0177). Yttrande den 16 december 2022, N2022/02175 (UHM-2022-0265). Därefter fick Upphandlingsmyndigheten ånyo möjlighet att lämna synpunkter på ändringar i den allmänna de minimisförordningen, KN2023/03378 (UHM-2023-0124). Yttrande den 19 december 2022, UHM2022/0275.

Ert datum:
2025-02-07

Datum:
2025-03-21

Er ref:
KN2025/00011

Diarienummer:
UHM-2025-0012

registrera informationen som krävs enligt dessa regelverk på en central webbplats. Motsvarande skyldighet för myndigheter som tillämpar jordbruksdeminimis-förordningen träder i kraft den 1 januari 2027.

1.1.3 Ett svenskt eller ett europeiskt register?

Europeiska kommissionen ska tillhandahålla en teknisk lösning för ett europeiskt offentligt register innan 1 januari 2026 som Sverige kan välja att använda sig av. Den tekniska lösningen finns ännu inte vilket innebär att det är svårt att se exakt hur det europeiska registret kommer att utformas. Regeringen har ännu inte tagit ställning till om kommissionens tekniska lösning ska användas eller om ett svenskt centralt register ska utvecklas.

1.1.4 Enligt promemorian krävs inga särskilda informationsinsatser

Enligt promemorian är några särskilda informationsinsatser inte nödvändiga.⁴ Som det får förstås anser regeringen att motsvarande uppgifter har registrerats tidigare inom respektive stödgivande myndighet.

2. Synpunkter

2.1 Övergripande synpunkter

Upphandlingsmyndigheten välkomnar att regeringen genom förslaget tydliggör statsstödslagens förenlighet med de minimis-förordningarnas krav på offentliggörande i register.

Upphandlingsmyndigheten anser dock att det remitterade underlaget inte beaktar de rättsliga och praktiska konsekvenserna som offentliggörandet av informationen i ett centralt register kommer att få för tillämpningen av regelverket.

Upphandlingsmyndigheten anser vidare att promemorian inte i tillräcklig grad beaktar behovet av särskilda informationsinsatser eller annan vägledning.

2.1.1 Många olika aktörer måste förstå regelverket på samma sätt

Som promemorian nämner berör regelverket ett flertal myndigheter och ett stort antal företag. Upphandlingsmyndigheten vill även understryka att förslaget berör ett stort antal myndigheter på central, regional och lokal nivå samt ett stort antal företag och idéburna aktörer med såväl privat som offentligt ägande.

⁴ Sist under rubriken Konsekvenser på sidan 11.

Ert datum:
2025-02-07

Datum:
2025-03-21

Er ref:
KN2025/00011

Diarienummer:
UHM-2025-0012

2.1.2 Ett centralt register innebär stora förändringar i förhållande till nuvarande tillämpning av de minimis-reglerna

Enligt promemorian innebär förslaget i princip inga förändringar då de materiella reglerna i de minimis-förordningarna sedan lång tid tillbaka har haft motsvarande innebörd. Upphandlingsmyndigheten vill dock understryka att de oklarheter som finns kring tolkningen av statsstödsreglerna i allmänhet och de minimis-reglerna i synnerhet, innebär att det är mycket sannolikt att det idag görs olika bedömningar av stödgivande myndigheter och av stödmottagande företag när regelverket tillämpas. Ett centralt register innebär att bedömningarna behöver bli mer enhetliga och att olikheter i tillämpningen kommer att synliggöras. Ansvar för bedömningen av vilka rättssubjekt som omfattas av begreppet ett enda företag i artikel 2 punkten 2 i den allmänna de minimis-förordningen och motsvarande definition i övriga de minimis-förordningar flyttas dock från det stödsökande företaget till den stödgivande myndigheten. Denna förändring och vad den innebär uppmärksammas inte i promemorian.

2.1.3 Konsekvenserna av att de minimistillämpningen sköts via ett centralt register skiljer sig från andra statsstödsrättsliga rapporteringsskyldigheter

Upphandlingsmyndigheten anser att ett centralt register för de minimis-stöd skiljer sig från nu gällande rapporteringssystem inom statsstöd (modulen för stödtransparens, TAM). Det nya registret kommer ge synlighet på ett nytt sätt åt den rättsverkan som ett stödbeslut innefattar. Det kommer inbegripa såväl stödgivare som stödmottagare och därmed även andra juridiska personer som genom tillämpningen av företagsbegreppet i de minimisförordningarna påverkas av uppgifterna i det centrala registret. Upphandlingsmyndigheten anser att promemorian borde ha behandlat de rättsliga konsekvenserna av registreringen för andra juridiska personer än för det företag som söker ett visst de minimis-stöd. Upphandlingsmyndigheten vill därför även lyfta fram de förvaltningsrättsliga aspekterna av att fler företag än de som mottar stöd kommer att beröras av uppgifterna i det centrala registret samt nödvändigheten av att kommissionen eller den svenska lagstiftaren klargör vissa andra konsekvenser av hur registret kan komma att fungera.

2.1.4 Det kommer att behövas ytterligare nationell vägledning om det centrala registret ska kunna fungera i praktiken

Upphandlingsmyndigheten anser att det kan behövas såväl förtydliganden genom lag, förordning eller föreskrift som särskild vägledning om hur regelverket ska tillämpas i praktiken men att detta delvis beror på hur Europeiska kommissionen eller Sverige utformar den tekniska lösningen för det centrala registret.

Upphandlingsmyndigheten utvecklar de övergripande synpunkterna nedan.

Ert datum:
2025-02-07

Datum:
2025-03-21

Er ref:
KN2025/00011

Diarienummer:
UHM-2025-0012

2.2 Överträdelser av villkoren i de minimis-förordningarna kan leda till återkrav

De minimis-stöd är en ovanlig rättslig konstruktion som är utformad som ett undantag från genomförandeförbudet i artikel 108.3 FEUF men som de facto definierar åtgärder som enligt förordningstexten inte uppfyller de kumulativa kriterierna i begreppet statligt stöd. De minimisförordningarna utgör ett undantag från genomförandeförbudet samtidigt som de också definierar villkoren för vissa åtgärder som inte omfattas av definitionen av statligt stöd i artikel 107.1 FEUF och som därmed inte alls omfattas av EU:s statsstödsregler.

I och med att EU-domstolen har konstaterat att det inte finns några beloppsmässiga tröskelvärden för när exempelvis samhandelskriteriet är uppfyllt kan de minimis-stöd omfatta både åtgärder som annars skulle ha utgjort statligt stöd och åtgärder som inte uppfyller de kumulativa kriterierna i begreppet statligt stöd och som därmed inte omfattas av EU:s statsstödsregler.

Den främsta fördelen med att tillämpa de minimis-förordningarna är att stödgivare och stödmottagare får rättslig säkerhet kring att ett visst stöd inte riskerar att utgöra ett olagligt statsstöd som kan behöva återkrävas.

I vissa fall får överträdelser av reglerna i de minimis-förordningarna ingen rättsverkan enligt EU-rätten eftersom det ändå inte är fråga om ett stöd som uppfyller de kumulativa kriterierna i artikel 107.1 FEUF medan de i andra fall kommer att resultera i olagligt stöd som måste återkrävas.

En oklarhet som inte nämns i den remitterade promemorian är vilken rättsverkan som följer av att ett stöd inte registreras i den för ändamålet avsedda databasen. Även om de materiella kraven på takbeloppet på annat sätt kan visa sig vara uppfyllda skulle en brist på registrering kunna innebära att det blir fråga om olagligt statsstöd. Jämför EU-domstolens dom i mål C-493/14⁵ där en stödordning som inte hänvisade till den EU-rättsliga grunden - i strid med bestämmelserna i ett annat gruppundantag - var olagligt statsstöd. En annan konsekvens är att bristen på registrering också innebär att villkoren i den förordning eller lag som utgör den nationella rättsliga grunden inte är uppfyllda. Frågan är då om det i sig ska ha någon rättslig betydelse.

Då brister i registreringen leder till minskad transparens om stödet ser Upphandlingsmyndigheten en risk i att förbiseenden eller misstag när det gäller registreringen kan få som konsekvens att stödet behöver återkrävas från den som mottagit stödet. Ett återkrav kan få allvarliga konsekvenser vilket gör att stödgivande

⁵ I domen säger domstolen att "Artikel 3.1 i kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 av den 6 augusti 2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna [107 och 108 FEUF] (allmän gruppundantagsförordning) ska tolkas så, att den omständigheten att en stödordning, såsom den som är i fråga i det nationella målet, inte innehåller en tydlig hänvisning till den förordningen med angivande av förordningens titel och en hänvisning till dess offentliggörande i till Europeiska unionens officiella tidning, utgör hinder för att nämnda stödordning ska anses ha uppfyllt villkoren för att i enlighet med artikel 25.1 i förordningen vara undantagen från anmälningsskyldigheten i artikel 108.3 FEUF." Länk till domen finns [här](#).

Ert datum:
2025-02-07Datum:
2025-03-21Er ref:
KN2025/00011Diarienummer:
UHM-2025-0012

myndigheter har ett stort ansvar att tillämpa reglerna på rätt sätt. Se även nedan under avsnitt 2.6.

2.3 En registreringsåtgärd påverkar stödmottagarens rättsliga ställning

Den föreslagna lagändringen föranleds av kommissionens krav på att medlemsstaterna ska tillhandahålla fullständig information om stöd av mindre betydelse som beviljats i ett centralt register⁶. Vid tillämpningen av de minimis-förordningen ska medlemsstaten fastställa hur mycket de minimis-stöd som tidigare har lämnats till den företagskoncern där stödmottagaren ingår samt övriga verksamheter som omfattas av definitionen av ett enda företag⁷ och därmed betraktas som ett och samma företag.

Fram till dess att det nya registret har trätt ikraft kräver statsstödsreglerna inte mer än att stödmottagarna ska lämna uppgifter om tidigare de minimis-stöd och intyga att takbeloppet respekterats. I och med det svarar stödmottagaren för att uppgifterna är korrekta. När systemet med intyg försvinner, svarar istället den stödgivande myndigheten för att förutsättningarna för beslutet är korrekta.

Det finns dock ingen förteckning över vilka juridiska personer som vid tillämpningen av de minimis-förordning ska betraktas som ett och samma företag. Den stödgivande myndigheten kommer därför sannolikt behöva be stödmottagaren att redovisa vilka andra juridiska eller fysiska personer som ingår i samma ekonomiska enhet och som därför också ska kopplas till stödet. De uppgifter stödmottagaren lämnar kommer därmed ligga till grund inte bara för den aktuella myndighetens beslut utan även för andra stödgivande myndigheters beslut samt för de andra juridiska personer som enligt artikel 2 punkten 2 i förordningen betraktas som samma företag. Det stödmottagande företags egna uppgifter kommer därmed få betydelse även för andra rättssubjekt, på så sätt att när myndigheten utför registreringsåtgärden får den åtgärden rättsverkan genom att den minskar utrymmet för eller blockerar ytterligare stöd, inte bara för stödmottagaren utan även för andra företag i samma koncern, eller som enligt artikel 2 punkten 2 i förordningen annars betraktas som samma företag.

En ny fråga vid registrering av uppgifter i registret blir därför att ta ställning till om besluten behöver kommuniceras med samtliga berörda företag så att de informeras om bedömningen att deras utrymme till de minimis-stöd begränsas. Förutsättningarna för att klaga på beslutet att lämna vissa uppgifter i registret avseende respektive berört företag borde också hanteras i kommande proposition.

Upphandlingsmyndigheten efterlyser därför som nämnts inledningsvis en kompletterande analys av rättsverkan och konsekvenserna av en överprövning av

⁶ Europeiska kommissionens förordning (EU) 2023/2831, punkt 24 samt Kommissionens förordning (EU) 2023/2832 punkt 29

⁷ Se artikel 2 punkten 2 samt inledningens punkt 5 i Europeiska kommissionens förordning (EU) 2023/2831

Ert datum:
2025-02-07Datum:
2025-03-21Er ref:
KN2025/00011Diarienummer:
UHM-2025-0012

registreringen för de juridiska personer vars möjligheter till de minimis-stöd utsläcks genom samma registrering, trots att de inte ansökt om det aktuella stödet utan berörs på grund av att de innefattas av definitionen av ett enda företag⁸. Möjligheten att överklaga sådana beslut ges i bland annat 40 § i förvaltningslagen (2017:900). Förvaltningslagens tillämpningsområde är begränsat, se dess 1 §, men det har i praxis ställts krav på att lagen ska tillämpas analogt när det är lämpligt.⁹

2.4 20-dagarsfristen i artikel 6.2 ¹⁰

En annan fråga är vad som gäller när olika myndigheter lämnar de minimis-stöd till samma bolagskoncern i nära tidssamband och hur stöd som fastställs årligen, såsom skattestöd, ska hanteras i registret. Vilket stöd får företrädare och när kan företag och stödgivare lita på uppgifterna i registret? Enligt förordningarna ska uppgifter registreras senast 20 dagar efter stödet beslutats men vad gäller då om två myndigheter beslutar om stöd och kommunicerar de positiva besluten till stödmottagarna varefter registret uppdaterats. Ska det vara det först registrerade beslutet som har företräde eller det först beslutade stödet?

En möjlig konsekvens är att stöd inte kan utbetalas förrän 20 dagarsfristen för andra myndigheter att registrera sina stöd har passerats. I de fall detta sköts av mellanhänder behöver sådana krav sannolikt integreras i villkoren för stödgivningen i god tid innan den nya registreringsskyldigheten träder ikraft.

Med tanke på att kommissionen inte kan reglera procedurreglerna i medlemsstaterna genom ett webbverktyg bedömer Upphandlingsmyndigheten att lösningar på sådana problem måste kunna hanteras av regeringar eller svenska myndigheter.

2.5 Rättelser

Det nämns inte i promemorian, men det får mot ovan nämnda bakgrund förutsättas att eventuella felaktigheter i registret kan rättas med stöd av bestämmelserna i 36 – 39 §§ förvaltningslagen eller eventuellt annan förekommande specialreglering. Se även fotnot 9.

⁸ Se artikel 2 punkten 2 samt inledningens punkt 5 i Europeiska kommissionens förordning (EU) 2023/2831

⁹ Se Lundmark och Säfsten, Förvaltningslagen (2024-08-26, version 1C, JUNO), kommentaren till 1 §, där man sammanfattar rättsläget så här. "Den begränsning som ligger i begreppet förvaltningsmyndighet bör inte förstås så att de rättsskyddssynpunkter som bär upp förvaltningslagen skulle sakna intresse utanför myndigheternas krets. Det kan ibland ligga i sakens natur att de principer som lagen ger uttryck för bör upprätthållas också hos andra organ som har anförtrodd offentliga förvaltningsuppgifter (se t.ex. JO 2002/03 s. 491 och JO 2002/03 s. 501 om fullföljdshänvisningar till beslut av kommunala bolag att avslå en begäran om utlämnande av allmänna handlingar och JO 2004/05 s. 175 om kommunikation av utredningsmaterial hos arbetslöshetskassor)." I HFD 2019 ref. 43 ansågs allmän förvaltningsdomstol vara behörig att pröva ett överklagande av ett beslut som fattats av ett enskilt organ i ett statsstödsärende, när det fanns en rätt till domstolsprövning enligt Europakonventionen, trots att det i den specialförfattning som reglerade det statliga stödet saknades en särskild överklaganderegeln och förvaltningslagens forumbestämmelse inte omfattade den situation som aktualiserades i fallet.

¹⁰ Bestämmelsen lyder såvitt nu är av intresse att medlemsstaterna ska registrera informationen "i det centrala registret om allt stöd av mindre betydelse som beviljats av en myndighet i den berörda medlemsstaten inom 20 arbetsdagar från det att stödet beviljades."

Ert datum:
2025-02-07Datum:
2025-03-21Er ref:
KN2025/00011Diarienummer:
UHM-2025-0012

2.6 Utmaningar med en enhetlig och korrekt tillämpning av de minimisförordningarna

Det finns flera utmaningar med att tillämpa bestämmelserna i dessa EU-regelverk på ett enhetligt sätt. I avsaknad av ett samlat register har olikheter i tillämpningen inte synliggjorts annat än i ett begränsat antal domstolsprövningar. I och med att registret från 1 januari 2026 ska innehålla alla utbetalningar av de minimis-stöd per företag kommer olikheter i tillämpningen att synliggöras och en enhetlig tillämpning att bli nödvändig.

Enligt Tillväxtverkets senaste, dock icke-uttömmande förteckning över stödgivning från statliga myndigheter med någon de minimis-förordning som EU-rättslig grund finns det cirka 100 svenska stödordningar som använder sig av regelverket. Regelverket tillämpas av fler än 30 statliga myndigheter, alla regioner och länsstyrelser samt i vissa fall även kommuner, som både kan uppträda som stödgivare och som stödmottagare av de minimis-stöd.¹¹ Notera att varken Tillväxtverket eller Upphandlingsmyndigheten har några uppgifter om hur många kommuner och regioner som tillämpat de minimis-reglerna utan stöd i någon statlig författning.

För en korrekt tillämpning av regelverket måste både stödgivaren och stödmottagaren förstå begreppet statligt stöd och de kumulativa kriterierna i detsamma. En felaktig tillämpning kan resultera i en övertillämpning av regelverket som hindrar utbetalningar av stöd till angelägna ändamål. En felaktig tillämpning kan även medföra att olagligt statsstöd utbetalas trots att det hade kunnat vara fråga om lagligt statsstöd om villkoren för stödgivningen hade efterlevts. Då rättsverkan av olagligt statsstöd är att stödgivaren måste återkräva stödet med ränta och att denna rättsverkan kvarstår till dess att tio år har gått från stödtillfället är det angeläget att undvika denna situation.

2.6.1 Ekonomisk verksamhet

De frågor där Upphandlingsmyndigheten hör talas om flest olikheter i tillämpningen rör begreppet ekonomisk verksamhet, dvs vilken verksamhet som överhuvudtaget omfattas av statsstödsregler. Ekonomiska bidrag till kommuner, idéburna organisationer och välfärdsverksamheter omfattas inte alltid av EU:s statsstödsregler. När olika myndigheter gör olika bedömningar av vad som är ekonomisk verksamhet blir det svårt att hitta en enhetlig tillämpning av regelverket, inklusive de minimis-reglerna. Denna bedömning påverkar exempelvis tillämpningen av projektmedelsförordningen (2003:596) som styr vissa regionalstödsutbetalningar där kommissionens de minimis-förordningar inte får tillämpas.

¹¹ Förteckning över statliga stödordningar där stöd beviljas enligt kommissionens förordningar om tillämpningen av artikel 107 och 108 i fördraget på stöd av mindre betydelse (s.k. försumbart stöd/de minimis), [Försumbara stöd förteckning reviderad 29 november 2024 .pdf](#)

Ert datum:
2025-02-07

Datum:
2025-03-21

Er ref:
KN2025/00011

Diarienummer:
UHM-2025-0012

2.6.2 Konkurrens- och samhandelskriteriet

Stöd som inte riskerar att påverka samhandeln utgör inte statligt stöd. Gränserna för samhandelsbegreppet är dock oklara och behöver bedömas i varje enskilt fall. Stöd till en detaljhandelsbutik i Åre och ett lokalt fastighetsbolag i Vänersborg har ansetts påverka samhandeln. Samtidigt har stöd till en konferensanläggning i Visby inte ansetts påverka samhandeln. I Norge har ett kommunalt gym ansetts kunna påverka samhandeln då det konkurrerat med gymkedjor från andra länder. Samtidigt har kommissionen bedömt att kommunala gym på Irland inte påverkar samhandeln. Det finns alltså utrymme för olika tolkningar i snarlika fall där de minimis-förordningen måste tillämpas vid den ena bedömningen men inte vid den andra.

2.6.3 Definitionen av ett enda företag

Vad som är ett enda företag vid tillämpning av de minimisreglerna anges i artikel 2 punkten 2 läst tillsammans med undantaget i inledningens punkt 5 i Europeiska kommissionens förordning (EU) 2023/2831.¹²

I SGEI-de minimisförordningen gäller en annan definition av vilka företag som ingår i ett och samma företag. Samma alternativ som i allmänna de minimisförordningen räknas upp i artikel 2 punkten 2. Därefter görs följande tillägg. Företag som har någon av de förbindelser som nämns via ett eller flera andra företag ska också anses vara ett enda företag. Företag som utför tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och som inte har någon förbindelse med varandra, bortsett från det faktum att de var för sig har en direkt koppling till samma offentliga organ, eller samma icke-vinstdrivande enhet eller enheter, ska emellertid inte behandlas som ett enda företag enligt denna förordning.

Det som blir särskilt utmanande är att ett kommunalt bolag som ägs av ett annat kommunalt bolag kan vara ett enda företag enligt de minimis-förordningarna medan två kommunala bolag som båda ägs direkt av kommunen utgör olika företag vid tillämpningen av förordningarna.¹³

Avgörandet av om stödmottagaren omfattas av definitionen kommer i det enskilda fallet att avgöras av såväl bolagets ägarstruktur, där stödgivaren vid osäkerhet kan behöva få in en kopia av stödmottagarens aktiebok. Även stödmottagarna själva kommer ha svårt att göra den analysen.¹⁴

¹² Se [Europeiska kommissionens förordning \(EU\) 2023/2831](#) samt beträffande [2023/2832](#) inledningens punkt 8.

¹³ För att förklara hur Upphandlingsmyndigheten tolkat reglerna så [bifogas](#) ett utdrag ur en tjeckisk vägledning. I Tjeckien har det funnits ett nationellt register sedan 2010. Bilagan är maskinöversatt på internet, och utgör vägledning om hur företagsbegreppet i de minimisförordningarna kan eller bör tolkas vid registrering i registret. Den tjeckiska vägledningen som tagits fram i samarbete mellan det ansvariga tjeckiska departementet och den tjeckiska konkurrensmyndigheten har laddats ned från den tjeckiska myndighetens webbplats: [Byrån för skydd av konkurrens | De minimis aid a register de minimis](#)

¹⁴ Se artikel 2 punkten 2 samt inledningens punkt 5 i Europeiska kommissionens förordning (EU) 2023/2831.

Ert datum:
2025-02-07Datum:
2025-03-21Er ref:
KN2025/00011Diarienummer:
UHM-2025-0012

Bedömningen kan ibland förväntas bli komplicerad och det kan förutses att definitionen kommer leda till tillämpningssvårigheter, avslagsbeslut och i värsta fall återkrav.

2.6.4 Kumulering - sammanräkning

Slutligen uppkommer ofta frågor om hur och när olika typer av stöd ska sammanräknas eller när olika stöd utesluter varandra. Här skiljer sig de minimis-reglerna från andra typer av stöd då de minimis-stöd enligt EU-rätten inte behöver avse vissa stödberättigade kostnader utan kan lämnas utan mer kontroll än vad förordningarna kräver. Samtidigt innehåller många stödordningar krav på att de minimis-stöd avser specifika kostnader, vilket kan utesluta stöd på andra grunder än de som följer av EU:s de minimisförordningar.

2.6.5 Behovet av rättslig vägledning för tillämpande myndigheter på statlig, regional och kommunal nivå

En logisk konsekvens av de tillämpningsproblem som vi redogör för ovan och den betydelse som frågan har för både företaget som söker stöd och för andra företag i dess närhet är att de personer som handlägger ärenden om de minimis-stöd behöver vägledning om de ska kunna tillämpa reglerna på ett korrekt och i förhållande till andra svenska stödgivare enhetligt sätt. Frågan har förvisso inte uppkommit till följd av lagförslaget, utan är i huvudsak kopplad till begreppen i kommissionens nu aktuella förordningar men genom den ökade transparensen kommer det att krävas en mer enhetlig tillämpning av reglerna. Såväl för de företag som söker stöd som för de myndigheter som ska fatta beslut om stöd och följa registreringsskyldigheten behövs alltså vägledning.

Upphandlingsmyndighetens uppdrag är att ge vägledning till kommuner och regioner, men myndigheten får återkommande frågor även från allmänhet, statliga myndigheter och företag. Förvaltningslagen 6 § 2 stycket ger en skyldighet att bistå med hjälp i begränsad omfattning, men knappast så mycket som är behövligt.

Det finns därför enligt Upphandlingsmyndigheten skäl att fundera över hur kunskapen om den nya registreringen ska förmedlas. Det är knappast tillräckligt att säkerställa att inloggningsuppgifter till systemet förmedlas via Tillväxtanalys utan det krävs att någon aktör får ansvar för att upprätthålla juridisk kompetens som gör det möjligt att vägleda och helst samordna tillämpningen av det centrala registret i Sverige. Ett sådant ansvar kommer att behöva finansieras om det ska kunna möta behovet hos stödgivare och stödmottagare.

Ert datum:
2025-02-07

Datum:
2025-03-21

Er ref:
KN2025/00011

Diarienummer:
UHM-2025-0012

2.7 Frågan om offentlighets- och sekretesslagen

I kommissionens förordning (EU) 2023/2831, punkt 27 samt kommissionens förordning (EU) 2023/2832 punkt 32 stadgas i sista meningen att medlemsstaterna bör ha möjlighet att pseudonymisera specifika uppgifter om det är nödvändigt för att följa EU:s regler om dataskydd. Någon möjlighet att bibehålla sekretess grundad på *offentlighets- och sekretesslagstiftningen* ges dock inte. Frågan behandlas inte i promemorian, men har berörts i proposition 2015/16:156 på sidan 16.

I propositionen skrev regeringen att för många typer av stöd kan samtycke till att uppgifterna offentliggörs ställas som villkor för att förmånen ska beviljas. "Ett sådant samtycke innebär att bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen inte utgör något hinder mot offentliggörande. I de fall ett krav på samtycke till offentliggörande inte ställs upp, kan bestämmelser som bryter sekretessen behöva införas."

Enligt Upphandlingsmyndigheten bör det övervägas om inte motsvarande krav är nödvändiga vid registrering av de minimisstöd som omfattas av sekretess.

3. Beslut

Generaldirektören Anja Clausin har beslutat i detta ärende. Senior jurist Lars Olsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också senior jurist Magnus Lindbäck, chefsjuristen Helene Molander och avdelningschefen Sofia Mårtensson deltagit.

Anja Clausin

Lars Olsson

Bilaga, avskrift från tjeckisk vägledning nämnd i fotnot 13.